

**Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**

## 80

Vragen van het lid **Dik-Faber** (ChristenUnie) aan de Minister van Economische Zaken over *het opnieuw uitstellen van het Nationaal Programma voor eindberging van kernafval* (ingezonden 24 augustus 2015).

Antwoord van Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus** (Infrastructuur en Milieu) (ontvangen 18 september 2015).

Vraag 1

Kent u het artikel «Stel besluit kernafval niet honderd jaar uit»?<sup>1</sup>

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom hebt u de deadline van 23 augustus 2015 niet gehaald voor het opstellen van een Nationaal Programma voor eindberging van radioactief afval? Wanneer kan de Kamer dit Nationaal Programma verwachten?

Antwoord 2

De diverse ondersteunende studies en een zorgvuldige afstemming namen meer tijd in beslag dan vooraf was voorzien. Hierover heeft de Minister van Economische Zaken de Kamer in mei geïnformeerd. De Tweede Kamer kan het nationale programma radioactief afval en verbruikte splijtstof verwachten nadat dit programma voor het publiek ter inzage is gelegd en de inspraakreacties zijn verwerkt.

Vraag 3

Wanneer zijn de onderzoeken gereed over mogelijke eindberging?

Antwoord 3

De meeste resultaten van het onderzoeksprogramma eindberging radioactief afval (OPERA) worden medio 2016 voorzien. Op de website van COVRA ([www.covra.nl](http://www.covra.nl)) is inhoudelijke informatie over OPERA inclusief de eerste resultaten te vinden.

<sup>1</sup> De Volkskrant, 21 augustus 2015, p. 17

#### Vraag 4

Op welke manier hebben burgers en organisaties de mogelijkheid en de tijd om inspraak te geven en op welke manier neemt u deze inspraak mee bij de vaststelling van een definitief Nationaal Programma? Is hier nog voldoende tijd voor, aangezien de Europese Commissie een Nationaal Programma verwacht?

#### Antwoord 4

Het ontwerp programma wordt in het najaar ter inzage gelegd voor burgers voor inspraak. De inspraakreacties worden meegenomen voordat het programma definitief wordt vastgesteld door de Minister. De Europese Commissie is op de hoogte gesteld van de vertraging zodat ook voldoende tijd kan worden genomen voor de inspraak.

#### Vraag 5

Waarom neemt u nog geen besluit over definitieve eindberging van kernafval en wilt u dit honderd jaar uitstellen, terwijl jaarlijks in Nederland 1.000 kubieke meter radioactief afval wordt geproduceerd en COVRA nu al «tijdelijk» 41.500 vaten met laag en middelradioactief afval, 2.800 containers met verarmd uranium en ruim vijfhonderd vaten met hoogradioactief afval heeft opgeslagen? Waarom schuift u dit steeds groter wordende probleem door naar volgende generaties?

#### Antwoord 5

Het radioactief afval is nu veilig bovengronds opgeslagen bij de Centrale Organisatie Voor radioactief Afval (COVRA) in Zeeland. Bijzonder aan de gebruikte afvalverpakkingen en deze gebouwen is dat bij het ontwerp en de bouw al rekening is gehouden met de termijn van ten minste 100 jaar. Het terrein van COVRA beschikt over voldoende capaciteit om de hoeveelheid radioactief afval die in Nederland ontstaat tijdens deze periode op te slaan. De wijze van opslag is daarmee uniek in de wereld. Begin 2015 was er 30.000 m<sup>3</sup> radioactief afval in opslag bij COVRA waarvan 86 m<sup>3</sup> hoogradioactief afval. Nederland heeft daarmee een beperkte hoeveelheid hoogradioactief afval in vergelijking met andere landen.

Berging in de diepe ondergrond wordt op dit moment, ook internationaal, gezien als de meest veilige en duurzame wijze om hoogradioactief afval op de lange termijn te beheren. Naar verwachting worden rond 2025 de eerste geologische eindbergingen voor hoogradioactief afval in Europa operationeel. Voor een land als Nederland, met een beperkte hoeveelheid radioactief afval, een relatief kleine nucleaire sector en een beperkt onderzoeksbudget, is het van belang om te leren van en te delen in de ervaringen die internationaal hiermee worden opgedaan.

Het is niet met zekerheid te voorspellen wat rond het moment van besluitvorming over eindberging de beste manier zal zijn om het radioactief afval te beheren, of wat dan de inzichten van de maatschappij zijn. Uiteindelijk zal later, rond het jaar 2100, met actuele technologie en inzichten, een goed onderbouwd besluit genomen kunnen worden over het beheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof. In de tussentijd wordt gezorgd voor de benodigde – financiële – middelen om de eindberging te kunnen realiseren.

#### Vraag 6

Erkent u dat het Waarborgfonds Eindberging niet voldoet en onvoldoende groeit om definitieve eindberging van afval uit de kerncentrale Borssele tot 2033 te realiseren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe garandeert u dat er over 33 jaar en over 100 jaar voldoende geld is om eindberging te realiseren? Wie betaalt deze kosten?

#### Antwoord 6

De geschatte kosten voor het realiseren van een eindberging worden door COVRA middels haar tarieven doorberekend aan de aanbieders van afval volgens het principe van «de vervuiler betaalt». Dit vermogen wordt belegd zodat dit gedurende de periode van bovengrondse opslag kan renderen. Het doel is om hiermee de kosten te dekken voor het voorbereiden, aanleggen, exploiteren en sluiten van een geologische eindberging na de periode van bovengrondse opslag. Momenteel belegt COVRA een groot deel van haar gelden bij de Staat door middel van schatkistbankieren. Iedere vijf jaar wordt

opnieuw bekeken of het benodigde doelvermogen gehaald wordt en of er maatregelen moeten worden genomen. De afgelopen jaren blijft het behaalde rendement achter bij de gestelde doelen, hierover wordt momenteel overleg gevoerd tussen COVRA en de aandeelhouder, die reeds heeft aangegeven hierop terug te komen.